

กสม. ๑

รายงานผลการตรวจสอบ

การละเมิดสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๑๐ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๑๓๙/๒๕๖๔

เรื่อง สิทธิในกระบวนการยุติธรรม กรณีกล่าวอ้างว่าพนักงานสอบสวนดำเนินคดีล่าช้า

ผู้ร้อง

ผู้ถูกร้อง พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรคลองกิว

๑.ความเป็นมา

ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำร้องที่ ๕๘/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๖๔ กล่าวอ้างว่า ผู้ร้องเป็นผู้ต้องขังอยู่ในเรือนจำกลางระยอง คดีความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ ศาลพิพากษาลงโทษจำคุก ๖ ปี ๙ เดือน ในระหว่างที่ถูกคุมขัง ผู้ถูกร้องได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๓ ถึงสถานีตำรวจภูธรบ้านค่าย เพื่ออายัดตัวผู้ร้อง ตามหมายจับของศาลจังหวัดชลบุรี ที่ [REDACTED] ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๓ ในความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่น มีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต และพาอาวุธปืนไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาตและไม่มีเหตุอันควร จากนั้นสถานีตำรวจภูธรบ้านค่ายได้มีหนังสือลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๔ ถึงผู้บัญชาการเรือนจำกลางระยอง เพื่อขออายัดตัวผู้ร้องพร้อมทั้งขอโอนตัวไปคุมขังไว้ที่เรือนจำกลางชลบุรี ในขณะที่ร้องเรียนผู้ถูกร้องยังไม่แจ้งข้อกล่าวหาและสอบสวนแต่อย่างใด หากดำเนินคดีล่าช้า จะทำให้ผู้ร้องเสียสิทธิประโยชน์ในทางราชทัณฑ์หลายประการ จึงขอให้ตรวจสอบ

๒. การพิจารณาคำร้องเบื้องต้น

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาจากข้อเท็จจริงเบื้องต้นแล้วเห็นว่าพฤติการณ์ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นกรณีเกี่ยวกับสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖

/๓. การตรวจสอบ...

๓. การตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบโดยพิจารณาจากการชี้แจงข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน ดังต่อไปนี้

- ๑) สำเนาหมายจับของศาลจังหวัดชลบุรี ที่ [REDACTED] ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๓
- ๒) สำเนาหนังสือสถานีตำรวจภูธรคลองกิว ที่ ตช ๐๐๑๗(ชบ).๕(๑๐)/๓๔๕๗ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๓ ถึงผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรบ้านค่าย
- ๓) สำเนาหนังสือสถานีตำรวจภูธรบ้านค่าย ที่ ตช ๐๐๑๗(รย).๙(๑๒)/๒๙ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๔ ถึงผู้บัญชาการเรือนจำกลางระยอง
- ๔) หนังสือสถานีตำรวจภูธรคลองกิว ที่ ตช ๐๐๑๗(ชบ).๕(๑๐)/๗๖๔ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๔ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
- ๕) บันทึกการให้ถ้อยคำทางโทรศัพท์ของผู้ถูกร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔

๔. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาคำร้อง ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ร้อง ฝ่ายผู้ถูกร้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบทบัญญัติของกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังในเบื้องต้นได้ว่า เมื่อปี ๒๕๖๓ ผู้ร้องได้ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรวังจันทร์ จับกุมดำเนินคดีในความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๖๒ ศาลจังหวัดระยองพิพากษาลงโทษจำคุก ๖ ปี ๙ เดือน และถูกคุมขังอยู่ที่เรือนจำกลางระยอง ในระหว่างที่ถูกคุมขัง ผู้ถูกร้องได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๓ ถึงสถานีตำรวจภูธรบ้านค่าย เพื่อขออายัดตัวผู้ร้อง ตามหมายจับของศาลจังหวัดชลบุรี ที่ [REDACTED] ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๓ ในความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่น มีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต และพาอาวุธปืนไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาตและไม่มีเหตุอันควร จากนั้นสถานีตำรวจภูธรบ้านค่ายได้มีหนังสือลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๔ ถึงผู้บัญชาการเรือนจำกลางระยอง เพื่อขออายัดตัวผู้ร้องพร้อมทั้งขอโอนตัวไปคุมขังที่เรือนจำกลางชลบุรี ต่อมาผู้ร้องถูกย้ายมาคุมขังอยู่ที่เรือนจำกลางชลบุรี ผู้ถูกร้องได้ทำการแจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้ร้องเมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๔ ณ เรือนจำกลางชลบุรี จากนั้นได้มีหนังสือลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๔ ถึงอัยการจังหวัดชลบุรี เพื่อส่งการสอบสวนเพิ่มเติม

กรณีมีปัญหาที่ต้องพิจารณาว่า การดำเนินคดีของผู้ร้องมีความล่าช้าเกินสมควร อันเป็นการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้องหรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๖๘^๑ ได้บัญญัติให้รัฐจัดให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวกรวดเร็ว ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๔ ได้บัญญัติให้ผู้ต้องหาที่มีสิทธิได้รับการสอบสวนด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ข้อ ๑๔^๒ ซึ่งเป็นหนังสือสัญญาที่ประเทศไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม ให้การรับรองสิทธิของบุคคลทุกคนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดมีสิทธิที่จะได้รับแจ้งโดยพลัน ซึ่งรายละเอียดเกี่ยวกับสภาพและเหตุแห่งความผิดที่ถูกกล่าวหา สิทธิที่จะมีเวลาและได้รับความสะดวกเพียงพอแก่การเตรียมการเพื่อต่อสู้คดี รวมทั้งสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาโดยไม่ชักช้าเกินความจำเป็น และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้มีคำสั่ง ที่ ๔๑๙/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เรื่อง การอำนวยความสะดวกในคดีอาญา การทำสำนวนการสอบสวน และมาตรการควบคุมตรวจสอบ เร่งรัดการสอบสวนคดีอาญา ข้อ ๔.๔ การสอบสวนคดีที่ผู้ต้องหาถูกควบคุมในคดีอื่น (ผู้ต้องหาอายุัด) ให้พนักงานสอบสวนรีบดำเนินคดีกับผู้ต้องหาซึ่งถูกคุมขังในคดีอื่นให้แล้วเสร็จ โดยไม่ต้องรอให้พ้นโทษในคดีเดิมก่อน และส่งสำนวนให้พนักงานอัยการโดยเร็ว กรณีที่การสอบสวนเสร็จสิ้นและมีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาอายุัด หลังจากส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการแล้ว ให้พนักงานสอบสวนหมั่นติดตามผลการสั่งคดีของพนักงานอัยการ จนกระทั่งพนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้องผู้ต้องหาที่ถูกอายุัดต่อศาล และเรือนจำได้รับหมายนัดพิจารณาของศาลนั้นแล้ว หรือพนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหาอายุัดแล้ว

/ให้พนักงาน...

^๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

มาตรา ๖๘ รัฐพึงจัดระบบการบริหารงานในกระบวนการยุติธรรมทุกด้านให้มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ และให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

ข้อ ๑๔ ...

๓. ในการพิจารณาคดีอาญา บุคคลทุกคนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดย่อมมีสิทธิที่จะได้รับหลักประกันขั้นต่ำดังต่อไปนี้โดยเสมอภาค

(ก) สิทธิที่จะได้รับแจ้งโดยพลันซึ่งรายละเอียดเกี่ยวกับสภาพและเหตุแห่งความผิดที่ถูกกล่าวหา ในภาษาที่บุคคลนั้นเข้าใจได้

(ข) สิทธิที่จะมีเวลา และได้รับความสะดวกเพียงพอแก่การเตรียมการเพื่อต่อสู้คดี และติดต่อกับทนายความที่ตนเลือกได้

(ค) สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาโดยไม่ชักช้าเกินความจำเป็น

ฯลฯ

ฯลฯ

ให้พนักงานสอบสวนรีบมีหนังสือขอถอนอายุัดผู้ต้องหาดังกล่าวไปยังสถานีที่ที่ขออายุัดไว้โดยด่วนที่สุด

จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดชลบุรีเพื่อ
อนุมัติให้ออกหมายจับผู้ร้อง ตามหมายจับของศาลจังหวัดชลบุรี ที่ [REDACTED] ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม
๒๕๖๓ ในความผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่น มีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับ
อนุญาต และพาอาวุธปืนไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาตและไม่มีเหตุอันควร
จากนั้นเมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๓ ผู้ถูกร้องได้สรุปสำนวนการสอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ร้อง
(ผู้ต้องหาหลบหนี) ส่งไปยังอัยการจังหวัดชลบุรี ทั้งนี้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
มาตรา ๑๔๑^๓ ซึ่งต่อมาผู้ถูกร้องได้ทราบว่า ผู้ร้องซึ่งเป็นบุคคลตามหมายจับได้ถูกจับในท้องที่
สถานีตำรวจภูธรวังจันทร์ ในความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ และถูกคุมขัง
อยู่ในเรือนจำกลางระยอง การที่ผู้ถูกร้องมีหนังสือลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๓ ถึงสถานีตำรวจภูธร
บ้านค่าย เพื่อขอให้ดำเนินการอายัดตัวผู้ร้องตามหมายจับของศาลจังหวัดชลบุรี และสถานีตำรวจ
ภูธรบ้านค่ายได้มีหนังสือลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๔ ถึงเรือนจำกลางระยอง เพื่อขออายัดตัวผู้ร้อง
พร้อมทั้งขอโอนตัวไปคุมขังที่เรือนจำกลางชลบุรี กรณีถือได้ว่าผู้ถูกร้องได้รู้ถึงสถานที่คุมขังของผู้ร้องแล้ว
จึงสามารถแจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้ร้องได้ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ถูกร้องได้แจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้ร้อง
เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๔ ณ เรือนจำกลางชลบุรี และเมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔ พนักงาน
เจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ประสานไปยังผู้ถูกร้องและได้รับแจ้งว่า ผู้ถูกร้องได้
มีหนังสือลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๔ ถึงอัยการจังหวัดชลบุรีเพื่อส่งการสอบสวนเพิ่มเติมแล้ว ข้อเท็จจริง
ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การดำเนินคดีของผู้ถูกร้องตั้งแต่รู้ถึงสถานที่คุมขังของผู้ร้องจนกระทั่งมีการ
แจ้งข้อกล่าวหาและส่งการสอบสวนเพิ่มเติมใช้ระยะเวลาประมาณ ๓ เดือน การดำเนินคดีของผู้ถูกร้อง
จึงยังไม่มีความล่าช้าอันจะส่งผลกระทบต่อสิทธิในกระบวนการยุติธรรม รวมถึงสิทธิประโยชน์ของผู้ร้อง
อันพึงได้ในฐานะผู้ต้องขังตามกฎหมายว่าด้วยการราชทัณฑ์แต่อย่างใด ถือได้ว่าผู้ถูกร้องได้อำนวย
ความยุติธรรมในการสอบสวนดำเนินคดีแก่ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้ต้องขังในคดีอื่นให้ได้รับการสอบสวนดำเนินคดี
ด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม อันเป็นการดำเนินการตามคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ที่ ๔๑๙/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เรื่อง การอำนวยความสะดวกในคดีอาญา การทำสำนวน
การสอบสวน และมาตรการควบคุมตรวจสอบ เร่งรัดการสอบสวนคดีอาญา ที่ได้กำหนดไว้ ในชั้นนี้
จึงยังไม่อาจรับฟังได้ว่าผู้ถูกร้องได้กระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้อง
แต่อย่างใด เห็นควรยุติเรื่อง

/๕. มติ...

^๓ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๑๔๑ ถ้ารู้ตัวผู้กระทำความผิด แต่เรียกหรือจับตัวยังไม่ได้ เมื่อได้ความตามทางสอบสวนอย่างไร
ให้ทำความเห็นว่าควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องส่งไปพร้อมกับสำนวนยังพนักงานอัยการ

๕. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๓๕/๒๕๖๔ (๑๐) เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๔ จึงมีมติให้ยุติเรื่อง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์

นางปรีดา คงแป้น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี

นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์

นางสาวปติกาญจน์ สิทธิเดช

นายวสันต์ ภัยหลีกลี้

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

